

Research Article/Araştırma Makalesi

Evaluation of Teaching Practice Lesson Expectations and Its Process

Saliha UZUN^{*1} Timur KOPARAN²

¹ Atatürk Secondary School, Zonguldak, Turkey, sdemiruzun@gmail.com

² Zonguldak Bülent Ecevit University, Ereğli Faculty of Education, Zonguldak, Turkey, timurkoparan@gmail.com

* Corresponding Author: sdemiruzun@gmail.com

Article Info

Received: 8 March 2021

Accepted: 14 June 2021

Keywords: Teaching practice, mathematics teaching, teacher candidate

 10.18009/jcer.892761

Publication Language: Turkish

Abstract

In this research, it was aimed to treat the expectations for the teaching practice lesson and the process. The study group of the research consists of six teacher candidates, two mathematics teachers working in different schools, and a faculty member. In the research conducted within the scope of the case study, data were collected through semi-structured interviews with the participants and document analysis. The obtained data were analyzed with the content analysis method, one of the qualitative data analysis methods. The findings are presented under the themes of expectations, the application process, and professional knowledge and skills. In the theme of expectation, it was concluded that the expectations of the participants from each other were realized to a great extent, and there were differences of opinion on the application process and themes of professional knowledge and skills. Some suggestions were made to researchers and educators in line with the results obtained.

To cite this article: Uzun, S. & Koparan, T. (2021). Öğretmenlik uygulaması dersine yönelik beklentilerin ve sürecin değerlendirilmesi. *Journal of Computer and Education Research*, 9 (18), 546-574. DOI: 10.18009/jcer.892761

Öğretmenlik Uygulaması Dersine Yönelik Beklentilerin ve Sürecin Değerlendirilmesi

Makale Bilgisi

Geliş: 8 Mart 2021

Kabul: 14 Haziran 2021

Anahtar kelimeler: Öğretmenlik uygulaması, matematik öğretimi, öğretmen adayı

 10.18009/jcer.892761

Yayın Dili: Türkçe

Öz

Bu araştırma ile öğretmenlik uygulaması dersine yönelik beklentiler ve sürecin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubu altı öğretmen adayı, farklı okullarda görev yapan iki matematik öğretmeni ve bir öğretim üyesinden oluşmaktadır. Özel durum çalışması kapsamında yürütülen araştırmada veriler katılımcılarla yapılan yarı yapılandırılmış mülakatlar ve doküman incelemesi yoluyla toplanmıştır. Toplanan veriler nitel veri analiz yöntemlerinden içerik analiz yöntemiyle analiz edilmiştir. Elde edilen bulgular beklentiler, uygulama süreci ve mesleki bilgi ve beceri temaları altında sunulmuştur. Beklenti temasında katılımcıların birbirlerinden beklentilerinin büyük oranda gerçekleştiği, uygulama süreci ve mesleki bilgi ve beceri temalarında görüş ayrılıkları olduğu sonucuna varılmıştır. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda araştırmacılara ve eğitimcilere bazı önerilerde bulunulmuştur.

Summary

Evaluation of Teaching Practice Lesson Expectations and Its Process

Saliha UZUN *¹ Timur KOPARAN²

¹ Atatürk Secondary School, Zonguldak, Turkey, sdemiruzun@gmail.com

² Zonguldak Bülent Ecevit University, Ereğli Faculty of Education, Zonguldak, Turkey, timurkoparan@gmail.com

* Corresponding Author: sdemiruzun@gmail.com

Introduction

With the rapid development of science and technology worldwide, the need for qualified people in societies is increasing day by day (Earged, 2011). In this context, training qualified teachers are of great importance (Saratlı, 2007). In addition to the field knowledge and pedagogical lessons that teacher candidates have taken in faculties, their experiences in practice schools provide important contributions to candidates (Gökçe & Demirhan, 2005; Kutluca, Birgin & Çatlıoğlu, 2007). Teaching practice lesson teaches prospective teachers to be able to observe students and teachers in the classroom environment, to have information about the problems that may be encountered during the lesson and to approach these situations with a solution-oriented approach, to analyze and evaluate student work, to learn to provide classroom management appropriately, to have knowledge about school culture and to be an experienced teacher. It creates an opportunity to teach under the guidance of the university (Alkan, 2019). It is of great importance for the professional development of prospective teachers that the lecturer regularly follows the practice lessons, guides prospective teachers on an academic level, and supports the theoretical background for the methods and techniques used during the application (Paker, 2008). In addition, there is a need for the mentor's guidance on issues such as knowing the school culture, preparing a lesson plan, understanding the student, and communicating effectively with the student (Ayvaci, Özbek, & Bülbül, 2019). In this context, effective communication and cooperation of instructors, mentor teachers, and prospective teachers are extremely important in terms of gaining efficiency from this process and achieving the desired goals (Gökçe & Demirhan, 2005).

Method

In this study, the case study design, which is one of the qualitative research methods, was used. The case study allows for in-depth observation of a situation in its natural

environment, systematically collecting and analyzing data and revealing its results. In addition, it is a suitable pattern for individual studies (Çepni, 2009). The study group of the study consists of six prospective teachers studying at a state university in the Western Black Sea Region in the 2019-2020 academic year, two practicing teachers working in different public schools in the same settlement, and a faculty member who is the advisor of the prospective teachers. Interview questions prepared for pre-service teachers (Appendix 1), mentor teachers (Appendix 2) and advisors (Appendix 3), and end-of-term reports of pre-service teachers were used as data collection tools in the study. Interview questions were developed by taking expert opinions. The interpretative analysis approach was used in the analysis of the data obtained in this study. Primary coding was created by reducing the data by repeatedly reading the data obtained from prospective teachers, mentor teachers, and advisors with data collection tools. As a result of the inferences made from these encodings, it is aimed to make them meaningful for the reader by making the themes.

Discussion and Conclusion

In this study, in which the opinions about the teaching practice course were examined from different perspectives, the findings obtained regarding the theme of expectation were presented as follows; Expectations from pre-service teachers are that they gain experience by putting their theoretical knowledge into practice, come prepared for the lesson and create suitable learning environments. Expectations from the advisor are in the form of informing prospective teachers about what to do and what they are curious about and giving feedback by observing the lectures. Expectations from the mentor teachers are to guide prospective teachers at school, to share their professional knowledge and experiences, to set an example by displaying positive behaviors. It can be said that the expectations of prospective teachers and advisors from the teaching practice course are to gain knowledge, skills, and experience about the profession, and to put theoretical knowledge into practice. It was determined that the expectations from the school administration were to inform the prospective teachers about the school, its work, and its functioning, as well as their physical competence and student profile, and to provide a suitable environment for the prospective teachers. In the findings obtained for the application process; while the duration of practice was not found to be sufficient by the advisors and some prospective teachers, it was determined by some prospective teachers that it was sufficient due to the intensity of the final year courses and the preparation of Public Personnel Selection Examination. It was determined that the

mentor teachers found the time sufficient. It has been revealed that advisory lecturers and mentor teachers need to follow and evaluate prospective teachers through the Ministry of National Education Data Processing Systems for prospective teachers to complete the process seriously. It was found that prospective teachers, advisors, and mentor teachers should be in cooperation throughout the process. While some pre-service teachers stated that reporting is unnecessary, some pre-service teachers found it necessary to report. Consultant lecturers and mentor teachers stated that reporting is necessary.

In the findings obtained for the theme of professional knowledge and skills; It was found that the prospective teachers found the subject knowledge lessons unrelated to school mathematics, but the lecturers and mentor teachers found these lessons necessary. It was determined that the pre-service teachers used different methods and techniques in their lectures, but more experience was needed. It was determined that pre-service teachers used dynamic software, which has an important place in mathematics teaching, when appropriate.

Giriş

Dünya çapında bilimin ve teknolojinin hızla gelişmesiyle toplumların nitelikli insanlara duyduğu ihtiyaç gün geçtikçe artmaktadır (Eğitimi Araştırma ve Geliştirme Dairesi [EARGED], 2011). Bu yüzyılda eleştirel bakış açısı, analitik düşünme, problem çözme, işbirliği, iletişim, bilim, teknoloji ve medya okuryazarlığı, üretkenlik, girişimcilik, sosyalleşme, liderlik becerileri toplumun bireylerden beklediği beceriler arasındadır. Bu becerilerin bireylere kazandırılmasında ise eğitim ve öğretim programlarının ve nitelikli öğretmenlerin rolü oldukça büyüktür. Eğitim-öğretim sürecinin verimli ve kaliteli bir şekilde devam etmesindeki en önemli faktörlerden biri de nitelikli öğretmenlerdir (Yeşilyurt, 2010). Bu bağlamda nitelikli öğretmenlerin yetiştirilmesi de oldukça büyük önem arz etmektedir (Saratlı, 2007). Öğretmen adaylarının fakültelerde almış oldukları alan bilgisi ve pedagojik derslerin yanında uygulama okullarında edindikleri tecrübeler adaylara önemli katkılar sağlamaktadır (Gökçe & Demirhan, 2005; Kutluca, Birgin & Çatlıoğlu, 2007). Bundan dolayı öğretmen yetiştirme sürecinde uygulama çalışmalarına yer verilmektedir.

Türk eğitim tarihine bakıldığında, bulunduğu döneme hitap edecek öğretmen yetiştirme amacıyla çeşitli kurumlar oluşturulmuştur (Yüksek Öğretim Kurumu [YÖK], 2007). Üniversitelerde bu amaca yönelik fakülte ve enstitüler oluşturulmuştur. 1994-1998 yılları arasında Milli Eğitimi Geliştirme projesi kapsamında eğitim fakültelerinde bazı iyileştirmeler yapılmıştır. Bu bağlamda oluşturulan fakülte-okul işbirliği kılavuzuyla öğretmen adaylarının okullarda deneyim kazanmalarını sağlamaya yönelik dersler düzenlenmiştir (YÖK, 1999). Bu içerikte yer alan Öğretmenlik Uygulaması öğretmen yetiştirme programında yer alan önemli derslerden biridir (YÖK, 1998). Eğitim fakültelerinin son sınıfında yer alan öğretmenlik uygulaması dersinin amacı, hizmet öncesi öğretmen adaylarına, öğrenim süresince edinmiş oldukları genel kültür, özel alan eğitimi ve öğretmenlik mesleğiyle ilgili bilgi birikimlerini, öğretim elemanı ve uygulama okulu öğretmeni rehberliğinde, gerçek eğitim-öğretim ortamında deneyimleme olanağı sunmaktır (Tebliğler Dergisi, 1998).

Eğitim fakültelerinde uygulamadan ziyade teorik bilgiye ağırlık verilmeye başlanması programlarda yeniden yapılandırmaya gidilmesine sebep olmuştur (Memduhoğlu & Yılmaz, 2017). YÖK/Dünya Bankası Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi Projesi bünyesinde yapılan değişimlerde göze çarpan unsurlardan biri de öğretmen adaylarına teorik bilgilerini uygulama fırsatı sağlayan Öğretmenlik Uygulaması derslerinin 3

haftadan 14 haftaya çıkarılarak uygulama yoğunluğunun artırılması ve bu dersi desteklemek amacıyla Okul Deneyimi I ve Okul Deneyimi II derslerinin eklenmesi olmuştur (Üstüner, 2004). Öğretim programına eklenen Okul Deneyimi I ve Okul Deneyimi II derslerinin amacı, öğretmenlik uygulaması öncesinde öğretmen adaylarının okul ortamını tanımalarını, öğrencilerle iletişim kurma becerilerini geliştirmelerini, görev yapan deneyimli öğretmenleri gözlemlmelerini sağlamaktır (Yiğit & Alev, 2007). Öğretmenlik uygulaması dersinin, nitelikli öğretmen yetiştirmedeki öneminin gün geçtikçe daha iyi anlaşılması dolayısıyla 2017 yılında yapılan program değişikliği ile okul deneyimi dersi kaldırılarak öğretmenlik uygulaması I ve öğretmenlik uygulaması II dersi şeklinde güncelleme yapılmıştır. Böylelikle öğretmen adaylarının hizmet öncesinde, okul ve sınıf ortamında daha fazla zaman geçirmesi ve öğretmenlik mesleği ile ilgili daha fazla deneyim kazanmaları amaçlanmıştır. Öğretmenlik uygulaması dersi, öğretmen adaylarının eğitim fakültelerinde edinmiş oldukları alan bilgisi, genel kültür ve pedagojik alan becerilerini okul ortamında, uygulama öğretmeni eşliğinde, sergileyerek deneyimleme imkânı sunması ve adaylarda mesleki bilincin yerinde oluşması bakımından eğitim fakültelerinde yer alan önemli derslerdendir (Katrancı, 2008). Öğretmenlik uygulaması dersi öğretmen adaylarına öğrencileri ve öğretmeni sınıf ortamında gözlemleyebilme, ders esnasında karşılaşılabilecek problemler hakkında bilgi sahibi olma ve bu durumlara çözüm odaklı yaklaşabilme, öğrenci çalışmalarını analiz ederek değerlendirme, sınıf yönetimini uygun bir şekilde sağlayabilmeyi öğrenme, okul kültürü hakkında bilgi sahibi olma ve tecrübeli öğretmen rehberliğinde öğretmenlik yapma fırsatı oluşturur (Alkan, 2019).

Fakültede öğretmenlik uygulaması dersinden sorumlu olan öğretim elemanının uygulama derslerini düzenli takip etmesi, öğretmen adaylarına akademik boyutta rehberlik yapması, uygulama esnasında kullanılan yöntem ve tekniklere yönelik kuramsal altyapıyı desteklemesi öğretmen adaylarının mesleki gelişimi adına büyük önem taşımaktadır (Paker, 2008). Bunun yanında okul kültürünü tanıyabilme, ders planı hazırlama, öğrenciyi anlama ve öğrenciyle etkili iletişim kurabilme gibi konularda uygulama öğretmenin yol göstermesine ihtiyaç duyulmaktadır (Ayvacı, Özbek & Bülbül, 2019). Bu bağlamda bu süreçten verim alınabilmesi ve istenilen hedeflere ulaşılabilmesi bakımından, fakültelerde uygulamadan sorumlu öğretim elemanının, okullardaki uygulama öğretmenlerinin ve öğretmen adaylarının etkili iletişim ve işbirliği içinde olması son derece önem arz etmektedir (Gökçe & Demirhan, 2005).

Araştırmanın Amacı

Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine adım attıkları ilk aşama olarak görülen ve öğretmen yetiştirme sürecinde önemli bir yeri olan öğretmenlik uygulaması dersinin hedeflenen amaçlar doğrultusunda yürütülmesi, varsa ortaya çıkan sorunların giderilmesi, öğretmen adaylarının mesleki bilgi ve becerileri yeterli düzeyde kazanması oldukça önemlidir. Bununla birlikte, öğretmenlik uygulaması süreci öğretmen adaylarının meslek hayatlarında unutamayacakları bir süreçtir. Bu sürecin etkin bir şekilde yürütülmesi, sorunların belirlenmesi, verimliliğinin artırılması ve daha iyi anlaşılması için bu konuda araştırmalar yapılmasına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu araştırma ile öğretmenlik uygulaması dersine yönelik beklentiler ve sürecin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda araştırmanın alt problemleri ise aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

1. Öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması sürecine yönelik görüşleri ve beklentileri nelerdir?
2. Uygulama öğretmenlerinin öğretmenlik uygulaması sürecine yönelik görüşleri ve beklentileri nelerdir?
3. Danışman öğretim üyesinin öğretmenlik uygulaması sürecine yönelik görüşleri ve beklentileri nelerdir?

Yöntem

Araştırma Deseni

Bu araştırmada nitel araştırma yöntemleri içinde yer alan özel durum çalışması deseninden yararlanılmıştır. Bu araştırmada öğretmenlik uygulaması dersi özel bir durum olarak ele alındığı ve konu ile ilgili farklı perspektiflerden görüşlere odaklanıldığı için özel durum çalışması yönteminin araştırmanın doğasına uygun olacağı düşünülmüştür.

Araştırmanın Katılımcıları

Bu araştırmanın çalışma grubunu 2018-2019 akademik yılında, Batı Karadeniz Bölgesi'nde bir devlet üniversitesinde İlköğretim Matematik Öğretmenliği programı 4. sınıfta öğrenim gören altı öğretmen adayı, aynı yerleşim yerinde farklı devlet okullarında görev yapan iki uygulama öğretmeni ve öğretmen adaylarının danışmanı olan bir öğretim üyesi oluşturmaktadır. Aktarılabirliği sağlamak üzere, katılımcılar araştırılmak istenen

konunun gereği uygun bulunarak amaçlı örneklem yöntemiyle seçilmiştir. Araştırmaya katılan katılımcılarla ilgili demografik bilgiler Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1. Araştırmaya katılan katılımcılarla ilgili demografik bilgiler

Katılımcılar	Cinsiyet	Kıdem	Sınıf	Ünvanı
DÖÜ	Erkek	22		Öğretim Üyesi
UÖ1	Erkek	10		İlköğretim Matematik Öğretmeni
UÖ2	Bayan	20		İlköğretim Matematik Öğretmeni
ÖA1	Bayan		4	Öğrenci
ÖA2	Erkek		4	Öğrenci
ÖA3	Erkek		4	Öğrenci
ÖA4	Bayan		4	Öğrenci
ÖA5	Bayan		4	Öğrenci
ÖA6	Bayan		4	Öğrenci

Kullanılan Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada veri toplama aracı olarak öğretmen adaylarına (Ek 1), uygulama öğretmenlerine (Ek 2) ve danışman öğretim üyesine (Ek 3) yönelik hazırlanan yarı yapılandırılmış mülakat soruları ve öğretmen adaylarının dönem sonu raporları kullanılmıştır. Yarı yapılandırılmış mülakat soruları literatürdeki çalışmalar incelenip uzman görüşleri doğrultusunda benzer olan sorular birleştirilmiştir. Uygulama öğretmenleri ve danışman öğretim üyesi ile yapılan mülakatlar yüz yüze gerçekleştirilmiş olup teyit edilebilirliği sağlanabilmesi adına katılımcıların izni alınarak ses kaydı alınmıştır. Her bir mülakat yaklaşık 40 dakika sürmüştür. Öğretmen adayları ile mülakatlar ise uzaktan eğitim araçları ile gerçekleştirilmiş olup her bir mülakat yaklaşık 20 dk sürmüştür. Görüşmeler esnasında katılımcıların teyidi alınarak gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Mülakatların yanında veri toplama aracı olarak doküman incelemesi yapılmıştır. Öğretmenlik uygulaması dersi sürecinde öğretmen adayları tarafından hazırlanan ödev dosyaları (6 adet) süreç hakkında daha detaylı bilgiler edinilmesi amacı ile doküman olarak incelenmiştir. Dosyalar içinde öğretmen adaylarının 14 hafta okulda yaptıkları çalışmalar (Ders planları, ders içi ve ders dışı gözlem ve etkinlik raporları, öz değerlendirme formları, çalışma yaprakları vb.) hakkında bilgiler edinilmiştir.

Verilerin Analizi

Bu araştırmada elde edilen verilerin analizinde içerik analiz yaklaşımından yararlanılmıştır. İçerik analizinde amaç birbiri içerisinde benzerlik gösteren verileri temalar çerçevesinde bir araya getirerek okuyucunun anlayabileceği biçimde düzenleyip yorumlamaktır. Öğretmen adayları, uygulama öğretmenleri ve danışman ğretim üyesinden veri toplama araçları ile elde edilen verilerin tekrar tekrar okunması yoluyla veriler indirgenerek birincil kodlamalar oluşturulmuştur. Bu kodlamalardan yapılan çıkarımlar sonucunda da oluşturulan ifadeler tema haline getirilerek okuyucu için anlamlı bir hale getirilmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda tüm katılımcıların araştırma hakkındaki görüşlerini ortaya koyan tablolar oluşturularak veriler sergilenmiştir. Oluşturulan tablolar katılımcı görüşlerinden doğrudan alıntılar yolu ile desteklenmiştir. Bu süreçte, araştırmanın inanılrlılığını sağlamak üzere ğretmen adayları, uygulama öğretmenleri ve danışman ğretim üyesi ile farklı ortamlarda ayrı ayrı görüşmeler yapılarak veri kaynaklı üçgenlemeden, veri toplama aracı olarak kullanılan mülakat sorularıyla ve ğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması raporlarının doküman incelemesi yapılarak da yöntem üçgenlemesinden faydalanılmıştır. Görüşmeler esnasında katılımcıların teyidi alınmıştır.

Bulgular

Öğretmen adayları, uygulama öğretmenleri ve danışman ğretim üyesi ile yapılan mülakatlardan elde edilen bulgular doğrultusunda oluşturulan, beklentiler, uygulama süreci ve mesleki bilgi ve beceri temaları altında tablolar şeklinde sunulmuştur. Beklenti temasına yönelik ortaya çıkan kodlar Tablo 2’de sunulmuştur. Tablo 2’de ğretmen adaylarının, uygulama ğretmenlerinin ve danışman ğretim üyesinin beklentileri, ğretmen adayı, uygulama ğretmeni, danışman, öğretmenlik uygulama dersi ve okul idaresi ön kodları altında görülmektedir.

Tablo 2. Beklentiler temasına yönelik bulgular

Ön Kod	Öğretmen Adayı	Danışman Öğretim Üyesi	Uygulama Öğretmeni	Öğretmenlik Uygulama Dersi	Okul İdaresi
Öğretmen Adayı	Mesleki gelişim	Yapılması gerekenler hakkında bilgilendirme	Rehberlik	Tecrübe edinme	Okul iş ve işleyişi hakkında bilgilendirme
	Teorik bilgileri uygulamaya dökme		Bilgilendirme	Sınıfta ders anlatımı	
	Sınıf hâkimiyeti	Derslerin dinlenmesi	Anlayış ve saygı	Öğretmen öğrenci ilişkisi	İdari konular hakkında bilgilendirme
	Otorite sağlama		Deneyim aktarımı	Ders işlenişi	
	Matematiği sevdirmeye	Eleştirel bakış açısıyla değerlendirme		Öğrenci tepkileri	Öğrenci profili hakkında bilgilendirme
	Matematiği günlük hayatla ilişkilendirme	Geri dönüt			Okulun fiziksel yeterlikleri hakkında bilgilendirme
	Öğrencileri güdüleme				
Kodlar	Okul kültürü hakkında bilgi edinme	Okul ortamı ve öğretmenlik mesleği hakkında katkı sağlama	Rehberlik	Öğretmenlik mesleği hakkında bilgi ve becerileri edinme	Öğretmen adaylarına uygun ortam hazırlama
	Teorik bilgiyi pratiğe dönüştürme		Bilgi ve deneyimlerin aktarımı		
	Deneyim kazanma	Merak edilen konularda rehberlik	Davranışları ile örnek olma		
	Uygun öğrenme ortamları oluşturma	Okul idaresi ve öğretmenlerle iletişim			
	Öğretmen ve öğrencilerle iletişim				
	Örnek davranışlar	Ders anlatımlarını gözlemleme ve dönütler verme			
	Sınıf yönetimi				
Uygulama Öğretmeni	Alan bilgisi meslek bilgisi ve teknolojiyi kullanma				
	Teorik bilgileri uygulamaya aktarmaları	Öğretmen adaylarının bireysel takibi	Tecrübe aktarımı		
	Sınıf yönetimini sağlamaları		Rehberlik		
	Derse hazırlıklı gelmeleri	Ders öncesi görüşme			
	Öğrencilerin derse aktif katılımını sağlamaları	Öğretmen adaylarını dinleme			
		Öğretmen adayına geribildirim			

Ön kodlardan birincisi olan öğretmen adaylarının kendilerinden beklentileri; mesleki gelişim, teorik bilgileri uygulamaya dökme, sınıf hâkimiyeti, otorite sağlama, matematiği sevdirmeye, günlük hayatla ilişkilendirme ve öğrencileri güdüleme şeklinde olduğu görülmüştür. Öğretmen adaylarından ÖA3 bu görüşlerini aşağıdaki şekilde ifade etmiştir.

“Üniversitenin ikinci yılında etütte çalışıyordum, ufak bir deneyimim de oldu. Öğrencilere ders verirken günlük hayatla ilişkilendirme yaparak onları derse güdüleyip cesaret vererek ders anlatmaktı ve bunu başardığımı düşünüyorum. Zamanla daha iyi anlatım sağladım. Kendimi geliştirerek istediğim seviyeye geldiğimi düşünüyorum.” (ÖA3)

Danışman öğretim üyesinin öğretmen adaylarından beklentilerinin; okul kültürü hakkında bilgi edinme, teorik bilgiyi pratiğe dönüştürme, deneyim kazanma, uygun öğrenme ortamları oluşturma, öğretmen ve öğrencilerle iletişim, örnek davranışlar, sınıf yönetimi, alan bilgisi, meslek bilgisi ve teknolojiyi kullanma olduğu görülmüştür. Danışman öğretim üyesi bu görüşlerini aşağıdaki şekilde ifade etmiştir.

“Öğretmen adaylarından beklentimiz okulda işlerin nasıl yürüdüğü ile ilgili temel bilgi ve becerileri edinmeleri, teorik derslerde kazanmış oldukları mesleki deneyimi pratiğe dönüştürerek deneyim kazanmaları ve görev yerlerine atandıklarında zorluk çekmemeleridir.” (DÖÜ)

Uygulama öğretmenin öğretmen adaylarından beklentilerinin teorik bilgileri uygulamaya aktarmaları, sınıf yönetimini sağlamaları, derse hazırlıklı gelmeleri, öğrencilerin derse aktif katılımını sağlamaları yönünde olduğu görülmüştür. Uygulama öğretmenlerinden UÖ2 bu görüşlerini aşağıdaki biçimde ifade etmiştir.

“Öğretmen adaylarının sınıf yönetimini sağlamalarını bekliyorum. Bu çok önemli çünkü öğrencilerin yeni bir öğretmene karşı tavırları onu ele geçirme yönünde olabiliyor. Güçlü olmalarını bekliyorum. Derse hazırlıklı gelmelerini bekliyorum. Ders kontrolü öğretilen olsun ve aktif olarak da öğrencileri derse katması gerekir.” (UÖ2)

Öğretmen adaylarının danışmandan beklentileri; yapılması gerekenler hakkında bilgilendirme, derslerin dinlenmesi, eleştirel bakış açısıyla değerlendirme, geri dönüt şeklinde olduğu görülmüştür. Öğretmen adaylarından ÖA4 bu görüşlerini aşağıdaki biçimde ifade etmiştir.

“Danışman hocamız her iki dönemde bize çok yardımcı oldu, yanımızda olduğunu, bizim arkamızda olduğunu hissettirdi. Derslerimize girdi, bizi gözlemledi ve eksiklerimiz hakkında geri dönütler verdi. Hatta bunları staj grubuyla toplantı şeklinde yaptık. Geliştirebileceğimiz konuları söyledi. İletişimi bizimle gayet iyiydi. Kendi öğrencilik ve öğretmenlik dönemindeki deneyimlerini bize aktardı.” (ÖA4)

Danışman öğretim üyesinin kendisinden beklentilerinin; okul ortamı ve öğretmenlik mesleği hakkında katkı sağlama, merak edilen konularda rehberlik, okul idaresi ve öğretmenlerle iletişim, ders anlatımlarını gözleme ve dönütler verme olduğu görülmüştür. Danışman öğretim üyesi bu görüşlerini aşağıdaki şekilde ifade etmiştir.

“Öğretim üyesi olarak, öğretmen adaylarına okul ortamı ve öğretmenlik mesleği hakkında katkı sağlamayı amaçladım. Ortaya çıkan sorunları çözme konusunda aracılık yaptım. Öğretmen adaylarının anlatmış oldukları derslere katıldım. Gözlemlediklerimi not ettim.” (DÖÜ)

Uygulama öğretmenlerinin danışmandan beklentilerinin öğretmen adaylarının bireysel takibi, ders öncesi görüşme, öğretmen adaylarını dinleme, öğretmen adayına geribildirim sağlamaları yönünde olmuştur. Uygulama öğretmenlerinden UÖ1 bu görüşlerini aşağıdaki şekilde ifade etmiştir.

“Tek tek öğretmen adaylarını ayrı derslerde kendisi dinledi, gözlemledi gerekli uyarıları yaptı.” (UÖ1)

Ön kodlardan üçüncüsü olan öğretmen adaylarının uygulama öğretmeninden beklentileri; rehberlik, bilgilendirme, anlayış ve saygı, deneyim aktarımı şeklinde olduğu görülmüştür. Öğretmen adaylarından ÖA1 bu görüşlerini aşağıdaki şekilde ifade etmiştir.

“Okulda yönetmelikler nasıl oluyor, e-okulla ilgili bilgilendirmeler, ders nasıl planlanır, nasıl hazırlanır, nasıl uygulanır ya da süre nasıl ayarlanır bu şekilde bize tecrübe edindirmek bu gibi şeyler anlatmasını bekliyorduk.” (ÖA1)

Danışman öğretim üyesinin uygulama öğretmeninden beklentileri; rehberlik, bilgi ve deneyimlerin aktarımı, davranışları ile örnek olma olarak belirlenmiştir. Danışman öğretim üyesi bu görüşlerini aşağıdaki şekilde ifade etmiştir.

“Uygulama öğretmenlerinden beklentimiz öğretmen adaylarına rehberlik etmeleri, okul ile ilgili, öğrenciler ile ilgili, öğretim ile ilgili kısaca öğretmenlik ile ilgili bilgi ve deneyimlerini öğretmen adayları ile paylaşmalarıdır. Öğretmen adaylarının merak ettikleri hususlarda onlara bilgi vermeleri, yol göstermeleridir. Öğretmen adaylarına davranışları ile örnek olmalarıdır.” (DÖÜ)

Uygulama öğretmenlerinin kendilerinden beklentileri tecrübelerin aktarımı ve rehberlik yönünde olmuştur. Uygulama öğretmenlerinden UÖ1 bu görüşlerini aşağıdaki şekilde ifade etmiştir.

“Bu süreçte naçizane bizimde tecrübelerimizi öğretmen adaylarına aktarma doğrultusunda öğretmen adaylarına yardımcı olmak, okulun işleyişi ve yeni sınav sistemi hakkında bilgi vermek, e-okul sistemi MEBBİS hakkında bilgilendirmektir.” (UÖ1)

Ön kodlardan dördüncüsü olan öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersinden beklentileri; tecrübe edinme, topluluk karşısında ders anlatımı, öğretmen öğrenci

ilişkisi, ders işlenişi, öğrenci tepkileri şeklinde olduğu görülmüştür. Öğretmen adaylarından ÖA6 bu görüşlerini aşağıdaki şekilde ifade etmiştir.

“Öğretmen olduğumda mevcut bilgiyi nasıl aktarabileceğimi, sınıf kontrolünü nasıl sağlayabileceğimi, not verirken hangi kriterlere göre değerlendireceğimi bilmiyordum. Uygulama sürecinde bunları gidermeyi bekledim.” (ÖA6)

Danışman öğretim üyesinin öğretmenlik uygulama dersinden beklentisi öğretmenlik mesleği hakkında bilgi ve becerileri edinme olarak belirlenmiştir. Danışman öğretim üyesi bu görüşlerini aşağıdaki şekilde ifade etmiştir.

“Öğretmenlik uygulaması dersinden genel beklentimiz öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleği ile ilgili bilgi ve becerileri en iyi şekilde edinmelerini sağlamaktır.” (DÖÜ)

Ön kodlardan beşincisi olan öğretmen adaylarının okul idaresinden beklentileri; okul iş ve işleyişi hakkında bilgilendirme, idari konular hakkında bilgilendirme, öğrenci profili hakkında bilgilendirme, okulun fiziksel yeterlikleri hakkında bilgilendirme şeklinde olduğu görülmüştür. Öğretmen adaylarından ÖA4 bu görüşlerini aşağıdaki şekilde ifade etmiştir.

“Okul müdürü bizi karşıladı çalışma ortamı, diğer öğretmenler, öğrenci profili ve okulun fiziksel yeterlilikleri hakkında bilgi verdi.” (ÖA4)

Danışman öğretim üyesinin okul idaresinden beklentisinin öğretmen adaylarına uygun ortam hazırlama olduğu şeklinde belirlenmiştir. Danışman öğretim üyesi bu görüşlerini aşağıdaki şekilde ifade etmiştir.

“Okul idaresi, öğretmenler veya fiziki nedenlerden dolayı öğretmen adayları bazı okullarda kendilerini rahat hissetmemekte, öğretmenler odasına girememekte ve deneyimli öğretmenlerle iletişim kuramamaktadır. Bu durum öğretmen adaylarının mesleki gelişimlerini olumsuz etkilemektedir.” (DÖÜ)

Öğretmen adaylarının, uygulama öğretmenlerinin ve danışman öğretim üyesinin uygulama süreci teması altındaki görüşleri Tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 3. Uygulama sürecine yönelik bulgular

Ön Kod	Süre	Takip	İşbirliği	Raporlaştırma
Öğretmen Adayı	Yetersiz süre	Uygulama öğretmeninin takibi	Süreç kontrolü	Uygulamaların kayda geçmesi
	Daha fazla deneyim	Danışman öğretim elemanının takibi	Fikir alışverişi	Öz değerlendirme fırsatı
	Kısıtlı sınıf	MEBBİS üzerinden takip	Geri dönüt	Zaman alması
	Yeterli bağın kurulamaması			
	Üniversite dersleri			
Danışman Öğretim Üyesi	KPSS hazırlığı			
	Bir dönem ders anlatımı	MEBBİS sistemi	Aksaklıkların giderilmesi	Öğretim programı
	Yeni programda iki döneme çıkarılması	Ciddiyet	Gelecek haftaların planlanması	Öğrenme ortamları tasarlama
	Ders anlatımının artması	Özveri		Öğretmen ve öğrencileri gözlemleme
		Öğretmen atamasına etkisi		Ölçme araçları geliştirme, uygulama ve değerlendirme
Uygulama Öğretmeni				Kurul toplantıları
	Yeterli	MEBBİS sistemi	Üçlü değerlendirme	e-okul
	Yıllık plan akışını etkileme	Ayrı sistemlerden takip	Geri dönüt	Eksik noktaların tespiti Kişisel sorgulama Çıkarımlarda bulunma imkânı

Tablo 3'te öğretmen adaylarının, uygulama öğretmenlerinin ve danışman öğretim üyesinin uygulama süreci, süre, takip, işbirliği ve raporlaştırma ön kodları altında incelenmiştir.

Ön kodlardan birincisi olan uygulama süresine ilişkin öğretmen adaylarının görüşleri; yetersiz süre, daha fazla deneyim, kısıtlı sınıf, yeterli bağın kurulamaması, üniversite dersleri ve KPSS hazırlığına değindikleri görülmüştür. Öğretmen adaylarından ÖA4 ve ÖA6 bu görüşlerini aşağıdaki şekilde ifade etmiştir.

"Bence yeterli değil. Mühendislik ve diğer bölümlerde okuyan kişilerin staj süreleri daha uzun oluyor. Bizim ise haftada 1 gün 1 saatte öğrencilerle

kaynaşamıyoruz. Öğrenciler ile iyi bir bağ kurulamıyor. Öğretmenlik mesleği için bu uygulamanın daha fazla olması gerektiğini düşünüyorum.” (ÖA4)

“Sürecin yeterli olduğunu düşünüyorum. Çünkü aynı zamanda üniversite dersleri görüyoruz, KPSS'ye hazırlanıyoruz. Gerçekten çok yoğun bir süreç geçiyor. Süre arttıkça verimin düşeceğini düşünüyorum.” (ÖA6)

Danışmanın uygulama süresine ilişkin görüşlerinin; bir dönem ders anlatımı, yeni programda iki döneme çıkarılması, ders anlatımının artması olarak belirlenmiştir. Danışman öğretim üyesinin okul idaresinden beklentisinin öğretmen adaylarına uygun ortam hazırlama olarak belirtilmiştir. Danışman öğretim üyesi bu görüşlerini aşağıdaki şekilde ifade etmiştir.

“Mevcut programda ilk dönem okul deneyimi ve ikinci dönem öğretmenlik uygulaması şeklinde uygulanmaktadır. Yeni programda öğretmenlik uygulaması iki döneme çıkarıldı, öğretmen adaylarının okuldaki süreçlere daha fazla dahil olmaları açısından olumlu bir gelişmedir.” (DÖÜ)

Uygulama öğretmenin uygulama süresine dair görüşleri yeterli ve yıllık plan akışını etkileme yönünde olmuştur. Uygulama öğretmenlerinden UÖ2 bu görüşlerini aşağıdaki şekilde ifade etmiştir.

“Bence gayet yeterli çünkü benim kendi programımda oluyor. Sonuçta onların gelmiş olması benim programımdan da bir miktar onlara ayırdığım süre olarak düşünürsek bence yeterlidir.” (UÖ2)

Ön kodlardan ikincisi olan süreç takibine ilişkin öğretmen adaylarının görüşleri; uygulama öğretmenin takibi, danışman öğretim elemanının takibi, MEBBİS üzerinden takip olarak belirlenmiştir. Öğretmen adaylarından ÖA4 bu görüşlerini aşağıdaki şekilde ifade etmiştir.

“MEBBİS üzerinden yapılan takibin öğretmen atması mülakat sürecinde de etkili olduğunu öğrendik. Bu benim çok dikkatimi çekmişti. Daha önceden kâğıt üzerinde yapılan bu takip MEBBİS sistemi ile daha ciddi takip edilmektedir. MEBBİS sistemine kayıtlı olmak beni öğretmen gibi hissettirdi.” (ÖA4)

Danışmanın süreç takibi ile ilgili görüşleri; MEBBİS sistemi, ciddiyet, özveri ve öğretmen atmasına etkisi şeklinde verilmiştir. Danışman öğretim üyesi bu görüşlerini aşağıdaki şekilde ifade etmiştir.

“Öğretmen adaylarının, öğretmenlerin ve öğretim üyelerinin öğretmenlik uygulaması dersini daha ciddi ele alması açısından MEBBİS sistemini doğru buluyorum. Öğretmen adayları bu sürecin öğretmen olarak atanmada dikkate alınacağını biliyor. Daha ciddi ve özverili çalışıyor. Fakat MEBBİS sisteminin de daha iyi işlemesi için çalışmalar yapılması ve geliştirilmesi gerektiğini düşünüyorum.” (DÖÜ)

Uygulama öğretmeninin süreç takibine ilişkin görüşleri MEBBİS sistemi ve ayrı sistemlerden takip olarak belirlenmiştir. Uygulama öğretmenlerinden UÖ1 bu görüşlerini aşağıdaki şekilde ifade etmiştir.

“Eskiden hem öğretim görevlisi hem de öğretmen değerlendirme yapıyordu fakat sadece uygulama öğretmeninin sayfasından bir çıktı alınıp iki tarafta imzalıyordu. Bu sene öğretim görevlisinin de uygulama öğretmeni de sistemde kendi ekranlarından çıktı alarak ayrı takip yapılabilirdi.” (UÖ1)

Ön kodlardan üçüncüsü olan işbirliğine ilişkin öğretmen adaylarının görüşleri; süreç kontrolü, fikir alışverişi ve geri dönüt olarak belirlenmiştir. Öğretmen adaylarından ÖA1 bu görüşlerini aşağıdaki şekilde ifade etmiştir.

“Derslerin sonunda üç kişi olarak bir değerlendirme yapıldı. Oda bizim için çok iyi oldu. Diğer arkadaşlarımızın da değerlendirmesini dinleme fırsatımız oldu. Bu şekilde üç kişi arasında ve diğer staj öğrencileri arasında çok iyi bir iletişim olduğunu düşünüyorum.” (ÖA1)

Danışmanın işbirliği ile ilgili görüşleri; aksaklıkların giderilmesi ve gelecek haftaların planlanması şeklinde olduğu görülmüştür. Danışman öğretim üyesi bu görüşlerini aşağıdaki şekilde ifade etmiştir.

“Aksayan yönleri giderme, ileriki haftalara yönelik planlamalar yapma konusunda hem öğretmen adayları hem de öğretmenler ile ilk haftadan son haftaya kadar işbirliği ve iletişim halinde olduk. MEBBİS üzerinden de öğretmen adaylarını değerlendirdik.” (DÖÜ)

Uygulama öğretmeninin işbirliği hakkında görüşleri üçlü değerlendirme ve geri dönüt olarak belirtilmiştir. Uygulama öğretmeninin süreç takibine ilişkin görüşleri MEBBİS sistemi ve ayrı sistemlerden takip olarak belirlenmiştir. Uygulama öğretmenlerinden UÖ1 bu görüşlerini aşağıdaki şekilde ifade etmiştir.

“Stajyer öğrencilerimize ders anlatımlarından sonra nerede iyileştirme yapılabilir, nerede performansları iyiydi bunları tek tek belirttik. Tabi burada şu da oluyor staj öğrencisine bir katkı olduğunu da düşünüyorum ben bu bağlamda geri dönütler verildiği zaman aksi halde dersi anlatıp çıktığında bir geri dönüt verilmediğinde bir mana ifade etmediğini düşünüyorum.” (UÖ1)

Ön kodlardan dördüncüsü olan raporlaştırma hakkında öğretmen adaylarının görüşleri; uygulamaların kayda geçmesi, öz değerlendirme fırsatı, zaman alması olarak belirlenmiştir. Öğretmen adaylarından ÖA6 ve ÖA5 bu görüşlerini aşağıdaki şekilde ifade etmiştir.

“Evet ben katkısı olduğunu düşünüyorum. Çünkü danışman hocamız sadece gelip bizi değerlendirmiş olsaydı süreç havada kalacaktı. Biz de kendimizi değerlendirme

fırsatı bulduk. Öz düzenleme yapmamız bu sayede daha güzel oldu. Farklı haftalarda farklı etkinlikler yaptık ve bunları raporlaştırdık.” (ÖA6)

“Raporların işimize yaramayacağını düşünüyorum. Çok fazla ve vakit kaybıdır. Bunun yerine daha fazla ders anlatımı yapmış olsak bize daha yararlı olur.” (ÖA5)

Danışmanın raporlaştırma ile ilgili görüşleri; öğretim programı, öğrenme ortamları tasarlama, öğretmen ve öğrencileri gözleme, ölçme araçları geliştirme, uygulama ve değerlendirme, kurul toplantıları, e-okul şeklinde olduğu görülmüştür. Danışman öğretim üyesi bu görüşlerini aşağıdaki şekilde ifade etmiştir.

“Şüphesiz katkı sağlayacaktır. Çünkü öğretim programı, öğrenme ortamları tasarlama, öğrencileri ve öğretmeni gözleme, ölçme araçları geliştirme, uygulama ve değerlendirme, kurul toplantıları ve e-okul ortamı gibi birçok konuda öğrendiklerini raporlaştırdılar. Bu sayede bu süreçler hakkında düşünme fırsatı buldular.” (DÖÜ)

Uygulama öğretmenin raporlaştırma ile ilgili görüşleri eksik noktaların tespiti, kişisel sorgulama, çıkarımlarda bulunma imkânı olarak belirlenmiştir. Uygulama öğretmenlerinden UÖ2 bu görüşlerini aşağıdaki şekilde ifade etmiştir.

“Bence raporlaştırması güzel bir durum insanın ne yaptığını sorgulaması gerekir raporları hazırlarken aklına farklı konular gelip keşke şunu da yapmasaydım diye çıkarımlarda bulunabilirler.” (UÖ2)

Öğretmen adaylarının, uygulama öğretmenlerinin ve danışman öğretim üyesinin mesleki bilgi ve beceri teması altındaki görüşleri Tablo 4 ‘te sunulmuştur.

Tablo 4. Mesleki bilgi ve beceri temasına yönelik bulgular

Ön Kod	Alan bilgisi	Yöntem ve Teknik	Materyal	Teknoloji
Kodlar Öğretmen Adayı	Üst düzey matematik	Geleneksel yöntemden uzak	Kazanımlara yönelik materyal hazırlama	Akıllı tahta
	Teorik bilgi	Yapılandırmacı yaklaşım	Hazır materyal kullanımı	EBA
	Analitik düşünmeye katkı	Öğrencilerin aktif katılımı		Dinamik yazılımlar
	Ortaokul matematiği ile ilişkisiz	Günlük hayatla ilişkilendirme		Videolar
Danışman Öğretmen	Mesleki gelişim	Farklı yöntemlerin	Kazanımlara yönelik	Öğretim

Uygulama Öğretmeni	Matematiksel temel kavramlar	kullanımı	uygun materyal kullanımı	teknolojilerinin kullanımı
	Akıl yürütme	Çeşitlilik için fazla deneyimin		Akıllı tahta kullanımının yetersiz olması
	Muhakeme etme	gereksinimi		Üniversitede akıllı tahta bulunmaması
	Problem Çözme			Web sayfaları
	İspat yapma becerileri			Web 2.0 araçları
	Analitik düşünme becerisi	Buluş yöntemi	Somutlaştırma	Dinamik matematik yazılımı kullanımı
	Alan hâkimiyeti	Öğrencinin aktif katılımı	Materyal yapımı	Video hazırlama
		Kavram haritaları	Kazanımlara yönelik eğitsel oyun	Slayt hazırlama

Tablo 4’te öğretmen adaylarının, uygulama öğretmenlerinin ve danışman öğretim üyesinin alan bilgisi, yöntem ve teknik, materyal, teknoloji ön kodları altında incelenmiştir.

Ön kodlardan birincisi olan alan bilgisi hakkında öğretmen adaylarının görüşleri; üst düzey matematik, teorik bilgi, analitik düşünmeye katkı, ortaokul matematiği ile ilişkisizlik olarak belirtilmiştir. Öğretmen adaylarından ÖA3 ve ÖA4 bu görüşlerini aşağıdaki şekilde ifade etmişlerdir.

“Üniversite üst düzey matematik görüyoruz. Bir yarar sağlıyor mu ben şöyle düşünüyorum bir öğretmenin donanımlı olabilmesi için öğrenciden daha çok şey bilmesi gerekiyor. Bundan dolayı ben bu eğitimin verilmesinden yanayım.” (ÖA3)

“Bence ağır bir alan bilgisi dersimiz var. Analizler, diferansiyeller, cebirler, elementerler yoğun bir program gördüğümüzü düşünüyorum. Okulda göstereceğimiz matematik ile hiçbir alakası yok. Öğretmen adayı akademik olarak bir şey düşünmüyorsa o bilgilerin çoğu unutulup gidecek.” (ÖA4)

Danışmanın alan bilgisine ilişkin mesleki gelişim, matematiksel temel kavramlar, akıl yürütme, muhakeme etme, problem çözme, ispat yapma becerileri olarak belirtilmiştir. Danışman öğretim üyesi bu görüşlerini aşağıdaki şekilde ifade etmişlerdir.

“Alan bilgisi dersleri öğretmen adaylarının mesleki gelişiminde önemli bileşenlerden birisidir. Öncelikle öğretmen adayı matematik ile ilgili temel kavramları, bu kavramların nasıl çıktığını ve aralarındaki ilişkileri iyi bilmelidir. Her ne kadar öğrenmiş oldukları yüksek matematik dersleri ortaokul düzeyinde anlatmayacak olsalar da. Bu dersler alan bilgisi açısından mesleki gelişimlerini desteklemektedir. Öğretmen adaylarının akıl yürütme, muhakeme etme, problem

çözme ve ispat yapma becerilerini geliştirmektedir. Öğretmen olduklarında anlatacakları derslere daha geniş bir perspektiften bakmalarını sağlamaktadır. Bununla birlikte matematik alanında araştırmalar yapma, yüksek lisans doktora gibi uzmanlaşma yolu için bir alt yapı oluşturmaktadır.” (DÖÜ)

Uygulama öğretmeninin alan bilgisine dair görüşleri analitik düşünme becerisi ve alan hâkimiyeti yönünde olmuştur. Uygulama öğretmenlerinden UÖ2 bu görüşlerini aşağıdaki şekilde ifade etmişlerdir.

“Analitik düşünme açısından fikir sahibi olmaları güzel. Tabi ki de ilköğretim matematiğine katkısının olacağını düşünmüyorum daha basit düzeyde ama yorum gücünü artırır, analizini artırır veya matematik diliyle rahatça konuşabilir.” (UÖ2)

Ön kodlardan ikincisi olan yöntem ve teknik hakkında öğretmen adaylarının görüşleri; geleneksel yöntemden uzak, yapılandırmacı yaklaşım, öğrencilerin aktif katılımı, günlük hayatla ilişkilendirme olarak belirtilmiştir. Öğretmen adaylarından ÖA3 bu görüşlerini aşağıdaki şekilde ifade etmişlerdir.

“Öğrencilere ders verirken günlük hayatla ilişkilendirme yaparak onları derse güdüleyip cesaret vererek ders anlatmayı ve bunu başardığımı düşünüyorum.” (ÖA3)

Danışman öğretim üyesinin yöntem ve teknik hakkında görüşü farklı yöntemlerin kullanımı ve çeşitlilik için fazla deneyimin gereksinimi olarak verilmiştir. Danışman öğretim üyesi bu görüşünü aşağıdaki şekilde ifade etmişlerdir.

“Öğretmen adaylarının farklı yöntemler deneme konusunda gayretli olduğunu söyleyebilirim. Fakat bunları bir arada kullanma çeşitlendirme konusunda daha çok örnek durum ve deneyimlemeye ihtiyaç duyduklarını ifade edebilirim.” (DÖÜ)

Uygulama öğretmeninin yöntem ve tekniğe dair görüşleri buluş yöntemi, öğrencinin aktif katılımı yönünde olmuştur. Uygulama öğretmenlerinden UÖ1 bu görüşlerini aşağıdaki şekilde ifade etmişlerdir.

“Daha ziyade buluş yöntemi üzerinden hareket ettiler. Bize gelen öğretmen adayları öğrencilerimize direkt olarak bilgiyi aktarmak yerine biraz daha öğrencilerin aktif olduğu, sürece aktif katıldıkları ders işlediler. Örneğin, kavram haritaları ile konuları destekleyerek birlikte pano hazırlama çalışmalarını yaptılar.” (UÖ1)

Ön kodlardan üçüncüsü olan materyal hakkında öğretmen adaylarının görüşleri kazanımlara yönelik materyal hazırlama ve hazır materyal kullanımı olarak belirtilmiştir. Öğretmen adaylarından ÖA4 bu görüşlerini aşağıdaki şekilde ifade etmişlerdir.

“Derse gideceğim zaman etkinlik kâğıdı gibi materyal hazırlıyorum.” (ÖA4)

Danışman öğretim üyesinin materyal hakkında görüşü kazanımlara yönelik uygun materyal kullanımudur. Danışman öğretim üyesi bu görüşünü aşağıdaki şekilde ifade etmişlerdir.

“Öğretmen adayları derse hazırlık yapıyorlar, dersi planlıyorlar. Teknolojiyi, öğretim materyallerini yerinde kullanmaya çalışıyorlar. Bu çabalar onlara mesleki açıdan katkı sağlıyor. Bazen işler yolunda gitmiyor. Teknik hatalar sorunlar oluyor. Bunları aşmak için uğraşıyorlar hızlı düşünceleri ve çözüm getirmeleri gerekiyor. Bunlar da onlar için deneyim oluyor.” (DÖÜ)

Uygulama öğretmeninin materyale dair görüşleri somutlaştırma, materyal yapımı, kazanımlara yönelik eğitsel oyun yönünde olmuştur. Uygulama öğretmenlerinden UÖ1 bu görüşlerini aşağıdaki şekilde ifade etmişlerdir.

“Benim en çok beğendiğim materyal kısmıydı derse her zaman bir materyal hazırlayıp gelmeye çalıştılar. Oyunlar hazırladılar bunlar çocuklar tarafından çok sevildi. Güzel ve eğlenceli oldu.” (UÖ1)

Ön kodlardan dördüncüsü olan teknoloji kullanımı hakkında öğretmen adaylarının görüşleri akıllı tahta, EBA, dinamik yazılımlar, videolar olarak belirtilmiştir Öğretmen adayları bu görüşlerini raporlaştırdıkları etkinlik dosyalarında aşağıdaki şekilde ifade etmişlerdir.

“Çokgenler konusu geometrik yazılımlarla desteklenerek öğrencilerin daha anlamlı ve kalıcı öğrenmeler oluşturmaları sağlanır.” (ÖA4)

“Eşkenar dörtgen ve yamuğun alan bağıntıları geometrik yazılımlar yardımıyla pekiştirilir.” (ÖA4)

“Eş ve benzerliği ilişkilendirme kazanımına yönelik EBA’ dan eş çokgenleri eşleştirme etkinliğini açarak birlikte uygulamalar yaptık.” (ÖA5)

Danışman öğretim üyesinin teknoloji kullanımı hakkında görüşü öğretim teknolojilerinin kullanımı, akıllı tahta kullanımının yetersiz olması, üniversitede akıllı tahtaların kullanılmaması, web sayfaları, Web 2.0 araçlarının kullanımı şeklinde olmuştur. Danışman öğretim üyesi bu görüşünü aşağıdaki şekilde ifade etmişlerdir.

“Öğretmen adaylarının matematik öğretiminde teknolojiyi kullanma konusunda donanımlı olduğunu düşünüyorum. Çünkü matematik öğretimi ile ilgili öğretim teknolojilerinden haberdarlar ve kullanıyorlar. Fakat öğretmen adaylarının okullardaki akıllı tahtalarla ilgili eksikleri olduğunu söyleyebilirim. Haftada bir kez okullara gittikleri için akıllı tahtalara tamamen hâkim değiller. Bu durum öğretmen adaylarını öğrenciler önünde güvensiz yapan durumlardan birisidir. Üniversitede akıllı tahtaların kullanılmaması da bir dezavantaj olabilir.” (DÖÜ)

Uygulama öğretmeninin teknoloji kullanımına dair görüşleri dinamik matematik yazılımı kullanımı, video hazırlama, slayt hazırlama yönünde olmuştur. Uygulama öğretmenlerinden UÖ1 bu görüşlerini aşağıdaki şekilde ifade etmişlerdir.

“Öğretmen adaylarımız sadece 4 saat ders anlattılar. Bu süreçte en fazla kullandıkları uygulama olarak Geogebra oldu. Bunun yanında Pisagor gibi bazı bilim adamları ile alakalı önden bir araştırma yapıp onun hayatıyla alakalı bir video hazırladılar. Tabi bu kazanımlarla alakalı yeri geldiğinde biz bu uygulamaları kullanıyoruz ama anlattıkları konularda daha ziyade teknolojiyi kullanmaya çalıştılar.” (UÖ1)

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Öğretmenlik uygulaması dersine yönelik beklentilerin ve sürecin değerlendirildiği bu araştırmada öğretmen adaylarının, uygulama öğretmenlerinin ve danışman öğretim üyesinin kendilerinden ve birbirlerinden beklentilerinin büyük oranda gerçekleştiği görülmüştür. Öğretmen adaylarının ve danışman öğretim üyesinin öğretmenlik uygulaması dersinden beklentilerinin mesleğe dair bilgi, beceri ve tecrübe edinme, teorik bilgilerin uygulamaya konulması olduğu söylenebilir. Okul idaresinden beklentilerin ise okul, iş ve işleyişinin yanında okulda fiziksel yeterlilikleri ve öğrenci profili hakkında öğretmen adaylarını bilgilendirme ve öğretmen adaylarına uygun ortam sağlama şeklinde olduğu tespit edilmiştir. Literatürdeki araştırmalar incelendiğinde bu çalışmada ortaya konan durumları destekleyen birçok çalışmaya rastlanmaktadır. Öner ve Aydın (2016) öğretmen adaylarının kendilerinden beklentilerinin öğrendiklerini aktarabilme, kendilerini öğretmen olarak görebilme, gerçek deneyim elde ederek özgüven kazanabilme olduğunu belirtmiştir. Bektaş ve Ayvaz'ın (2012) danışman öğretim üyesinden beklentilerin, öğretmen adaylarına öğretmenlik uygulama dersinin amacı ve içeriği hakkında bilgilendirmeleri, uygulama öğretmeniyle öğretmen adaylarını tanıştırması, öğretmen adaylarıyla görüşme saatleri ayarlayarak sürece yönelik değerlendirmeler yapması ve zamanında geri dönütler vermesi şeklinde belirtmiştir. Öner ve Aydın (2016) öğretim elemanlarından beklentilerin öğretmen adaylarıyla ve uygulama öğretmeniyle sürekli iletişim halinde olmaları, düzenli aralıklarla öğretmen adaylarını gözleme ve değerlendirme, geri bildirim verme, öğretmenlik mesleği ile ilgili kendi tecrübelerini aktarma ve her konuda öğretmen adaylarına yardımcı olma şeklinde olduğunu tespit etmişlerdir. Çelikkaya (2011) ise uygulama öğretmeninden beklentilerin, öğretmen adaylarıyla iyi bir ilişki kurma, değerlendirmelerde bulunma ve

öğretmen adaylarına geri dönütler verme şeklinde olduğunu ortaya koymuştur. Sağ (2008) benzer biçimde öğretmen adaylarının uygulama öğretmenlerinden beklentilerinin kendilerine rehberlik etmesi, model olması, okul ortamında liderlik yapması ve kendilerini birer meslektaş olarak görmesi şeklinde sonuçlar elde etmiştir. Öner ve Aydın (2016) öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulama dersinden beklentilerinin, öğrencilerle nasıl iletişim kurulacağını öğrenmek, sınıf ortamını ve ders sürecini gözlemlemek, sınıf yönetimi hakkında bilgilenmek, kazanımlara yönelik yöntem ve tekniklerin nasıl kullanıldığını gözlemlemek ve sınıf ortamında kendilerini öğretmen olarak hissedip hissetmeyeceklerini öğrenmek şeklinde olduğu sonucuna ulaşmıştır. Öner ve Aydın (2016), okul koordinatörlerinden öncelikli olarak öğretmen adaylarını birer öğretmen olarak görmelerini ve ona göre muamele etmelerini, okul yönetimine dair tecrübelerini paylaşmalarını, okul ve öğrenciler hakkında bilgilendirme yapmalarını, okul ortamında öğretmen adayları ile sürekli iletişim halinde olmalarını beklediğini belirtmişlerdir.

Bu çalışmada, danışman öğretim üyesi ve bazı öğretmen adaylarınca uygulama süresi farklı sınıf düzeylerinde uygulama yapılamadığından ve kısıtlı süre içerisinde öğrencilerle gerekli bağın kurulamadığından ötürü yeterli bulunmadığı tespit edilirken, bazı öğretmen adaylarının üniversite son sınıf derslerinin yoğunluğundan ve KPSS hazırlığından dolayı bu süreyi yeterli buldukları saptanmıştır. Uygulama öğretmenleri de uygulama sürecinin kendi planlarını da etkilediğini öne sürerek uygulama için ayrılan süreyi yeterli bulduklarını belirtmişlerdir. Eraslan'da (2009) öğretmen adaylarının yeteri kadar ders içi etkinlik ve uygulama yapma fırsatı bulamadıklarını ortaya koymuştur. Boz ve Boz (2006) ve Baştürk'ün (2007) da her bir öğretmen adayının ortalama 2 veya 3 kez ders anlatımı yapabiliyor olması, uygulama süresinin deneyimlenebilme açısından oldukça az olduğu bulgusuna ulaşmışlardır. Öğretmen adaylarının uygulama sürecinin takibini okulda uygulama öğretmenleri yaparken, üniversitedeki takibini danışman öğretim üyesi yapmaktadır. Bu kişilerin öğretmen adaylarını süreç içinde izleyerek sürecin devamlılığını sağlamaları gerekir (Sands, Özçelik, Busbridge & Dawson, 1997). Bu çalışmada danışman öğretim üyesinin ve uygulama öğretmenlerinin, öğretmen adaylarını kendi MEBBİS' lerinden takip ederek bilgileri kaydettikleri ve bu takibin öğretmen adaylarının atama sürecinde etkili olmasından ötürü ve öğretmen adaylarının süreci ciddiye alarak daha özverili olmaları açısından gerekli olduğu ortaya konulmuştur. Güngör (2018) öğretmenlik uygulamasının takibinin ve değerlendirmesinin MEBBİS aracılığıyla yapılmasının, ilgili kişilere, gerekli bilgilere rahatça

ulaşabilme imkânı sunduğunu tespit etmiştir. Nitekim öğretmenlik uygulaması derslerinin verimli bir şekilde yürütülebilmesi için sürecin üç temel unsuru olan öğretmen adayının, danışman öğretim üyesinin ve uygulama öğretmenin sürekli işbirliği ve koordinasyon içinde çalışmaları önemlidir (Güngör, 2018). Bu çalışmada öğretmen adaylarının, danışman öğretim üyesinin ve uygulama öğretmenlerinin süreç boyunca, oluşabilecek aksaklıkları gidererek haftalık planların yapılabilmesi, uygulanacak planlara yönelik fikir alış verişinde bulunup uygulama sonrası öğretmen adaylarına geri dönütlerin verilebilmesi açısından üçlü değerlendirme yapabilmeleri için işbirliği içinde olmaları gerektiği sonucu ortaya çıkmıştır. Öğretmenlik uygulaması dersi gereği, öğretmen adaylarının okulda yaptıkları etkinlikleri, uygulamaları ve edinmiş oldukları bilgileri raporlaştırması gerekmektedir. Uygulama raporlarının öğretmen adaylarının hizmet öncesi eğitimlerini değerlendirme bakımından oldukça faydalı olduğunu belirtmektedirler (Gedik & Göktaş, 2015). Bu çalışmanın neticesinde, bazı öğretmen adayları raporlaştırmanın zamanlarını almasından dolayı gereksiz olduğunu belirtirken, bazı öğretmen adayları ise raporlaştırma sayesinde öz değerlendirme yapabileme fırsatı bulduklarını belirtmişlerdir. Danışman öğretim üyesi ve uygulama öğretmenleri, öğretmen adaylarının süreç içerisinde uyguladıkları öğretim programını, tasarladıkları öğretim ortamlarını, kendilerinin geliştirip uygulayarak değerlendirdikleri ölçme araçlarını, katıldıkları kurul toplantılarını ve hakkında bilgi edindikleri e- okul sistemini raporlaştırmalarının ileriki öğretmenlik hayatlarında onlara rehberlik edecekleri görüşünde oldukları saptanmıştır. Bu bağlamda etkinlik dosyaları uygulama sürecinin en önemli dokümanlarından biridir ve çalışmaların değerlendirilmesinde oldukça önemli bir yere sahiptir (Sands ve diğerleri, 1997).

Bu çalışmada mesleki bilgi ve beceri temasına yönelik elde edilen bulgular şu şekildedir; öğretmen adaylarının, ilköğretim matematik öğretmenliği öğretim programında bulunan alan bilgisi derslerini, üst düzey olmasından dolayı ortaokul matematiği ile ilişkisiz buldukları görülmüştür. Danışman öğretim üyesi ve uygulama öğretmenleri bu derslerin öğretmen adaylarının mesleki gelişimi ve alan hâkimiyeti için önemli olduğunu, akıl yürütme, muhakeme etme, problem çözme, analitik düşünme ve ispat yapma becerilerini geliştirebilmeleri adına gerekli buldukları ortaya konulmuştur. Öğretmen adaylarının uygulama derslerinde, üniversitede aldıkları özel eğitim yöntem ve teknikleri doğrultusunda, geleneksel yöntemden uzak, yapılandırmacı yaklaşımla, kazanımları günlük hayatla ilişkilendirip öğrencinin aktif katılımını sağlayarak ders anlattıkları saptanmıştır.

Danışman öğretim üyesinin görüşleri doğrultusunda öğretmen adaylarının ders anlatımlarında farklı yöntemler kullandıkları ancak yöntemlerini çeşitlendirebilmeleri için daha fazla deneyimin gerektiği belirlenmiştir. Uygulama öğretmenlerinin değerlendirmeleri neticesinde öğretmen adaylarının ders anlatımlarında bilgiyi öğrenciye doğrudan vermek yerine buluş yöntemiyle öğrencilerin de aktif katılımlarını sağladıkları ve kazanımları kavram haritalarıyla destekledikleri ortaya konulmuştur. Öğretmen adayların ders anlatımlarında kazanımlara yönelik materyal hazırladıkları veya okuldaki hazır materyallerden faydalandıkları, kazanımlara yönelik eğitsel oyunlarla konuları somutlaştırmaya çalıştıkları saptanmıştır. Öğretmen adaylarının eğitim-öğretim alanında oldukça önemli yeri olan teknoloji den, EBA'dan videolar izleterek, slaytlar hazırlayıp akıllı tahtayı kullanarak ve dinamik matematik yazılımlarıyla anlatımlarını destekleyerek faydalandıkları ortaya konulmuştur. Ancak danışman öğretim üyesi, öğretmen adaylarının akıllı tahta kullanımı konusunda yetersiz olduğunu dile getirerek, bu durumu üniversitelerde akıllı tahtaların kullanılmamasından kaynaklandığını belirtmiştir. Eraslan (2009) öğretmen adaylarının üniversitede gördükleri alan bilgisi dersleriyle ortaokul matematiğini ilişkilendirmekte zorlandıklarını ancak formasyon dersleri olan özel öğretim yöntemleri, materyal geliştirme ve öğretim teknolojileri gibi derslerin kendilerine mesleki gelişimleri açısından faydalı olduklarını belirtmiştir.

Bu çalışmada öğretmenlik uygulaması dersine yönelik, yarı yapılandırılmış mülakat sorularından alınan cevaplar ve öğretmenlik uygulaması dersi raporlarından ortaya çıkan temalar üzerinden öğretmen adaylarının, uygulama öğretmenlerinin ve danışman öğretim üyesinin uygulama sürecine yönelik beklentileri, uygulama süreci ve mesleki bilgi ve beceri durumları ortaya konulmuştur. Tespit edilen durumlar doğrultusunda öğretmen adaylarının daha fazla deneyim kazanabilmesi adına öğretmenlik uygulaması dersi süresinin artırılması, öğretmen adaylarına farklı sınıf düzeylerinde ders gözleme ve anlatımı fırsatı verilmesi, öğretmen adaylarının son sınıfta KPSS hazırlığı içerisinde olmasından ötürü 4. sınıf öğretim programında yer alan öğretmenlik uygulaması dersinin alt sınıf öğretim programlarına eklenerek daha verimli hale getirilmesi, öğretmen adaylarına üniversitelerde öğretim teknolojileri ve akıllı tahta uygulamalarına yönelik eğitimler verilmesi önerilmektedir.

Bilgilendirme

Bu çalışmada kullanılan verilerin 2020 yılı öncesine ait olduğu araştırmacı tarafından onaylanmıştır.

Yazar Katkı Beyanı

Saliha UZUN: *Literatür taraması, veri toplama araçlarının geliştirilmesi, veri toplama, veri analizi, yazma ve düzenleme*

Timur KOPARAN: *Metodoloji, veri toplama araçlarının geliştirilmesi, danışmanlık ve denetim, inceleme-yazma ve düzenleme*

Kaynaklar

- Alkan, A. (2019). *Fakülte-Okul işbirliği kapsamındaki öğretmenlik uygulamasına ilişkin paydaş görüşlerinin incelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Ayvacı, H. Ş. & Özbek, D. & Bülbül, S. (2019). Bir öğretmenlik uygulaması sürecinin farklı katılımcılar tarafından değerlendirilmesi. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19(1), 57-66.
- Baştürk, S. (2007, Eylül). *Öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersiyle ilgili deneyimleri*, 16. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, Gaziosmanpaşa Eğitim Fakültesi, Tokat.
- Bektaş, M. & Ayvaz, A. (2012). Öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersinden beklentileri. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(3), 209-232.
- Boz, N., & Boz, Y. (2006). Do prospective teachers get enough experience in school placements? *Journal of Education for Teaching*, 32(4), 353-368.
- Büyüköztürk, Ş. & Kılıç Çakmak, E. & Akgün, Ö.E. & Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem A.
- Çelik, Y. & Gül, İ. (2018). Öğretmen adaylarının görüşlerine göre öğretmenlik uygulaması dersinin değerlendirilmesi. *Asya Öğretim Dergisi*, 6(2), 81-103.
- Çelikkaya, T. (2011). Sosyal bilgiler öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması dersinden beklentileri ve bu beklentilerin karşılanma düzeyleri. *Uluslararası Sosyal Bilimler Eğitimi Dergisi*, 1(2), 155-172.
- Çepni, S. (2009). *Araştırma ve proje çalışmalarına giriş (Geliştirilmiş 4.baskı)*. Ankara: Pegem Yayınları.
- Duru, A. & Akgün, L. & Özdemir, M. E. (2005). İlköğretim öğretmen adaylarının matematiğe yönelik tutumlarının incelenmesi. *Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2, 520-536.
- Earged (2011). MEB 21. yüzyıl öğrenci profili, 2 Kasım 2018 tarihinde http://www.meb.gov.tr/earged/earged/21.%20yy_og_pro.pdf adresinden alınmıştır.
- Eraslan, A. (2009). İlköğretim matematik öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması üzerine görüşleri. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi*, 3(1), 207-221. Erişim adresi: <http://dergipark.gov.tr/download/article-file/39779>
- Ertürk, S. (1986). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Meteksan Ltd. Şti. Baskı Tesisleri.

- Işık, A. & Çiltaş, A. & Bekdemir, M. (2008). Matematik eğitiminin gerekliliği ve önemi. *Kazım Karabekir Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17, 174-184.
- Gedik, N. & Göktaş, Y. (2015). *Aday öğretmenler için okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması* (s.68-98). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Gökçe, E. & Demirhan, C. (2005). Öğretmen adaylarının ve ilköğretim okullarında görev yapan uygulama öğretmenlerinin öğretmenlik uygulaması etkinliklerine ilişkin görüşleri. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 38(1), 43-71.
- Güngör, İ (2018). *Öğretmenlik uygulaması derslerinin takip süreci ve değerlendirme yöntemine ilişkin görüşler*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Samsun.
- Katranacı, M. (2008). *Öğretmenlik uygulamasında uygulama okulu koordinatörleri ve uygulama öğretmenlerinin görev ve sorumluluklarını yerine getirme düzeyleri*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.
- Kutluca, T. , Birgin, O. , & Çatlıoğlu, H . (2007). Öğretimde planlama ve değerlendirme dersi uygulama etkinliklerinin öğretmen adaylarına sağladığı faydalar. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(1), 89-110. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/uefad/issue/16685/173385>
- Memduhoğlu, H. & Yılmaz, K. (2017). *Eğitim bilimine giriş*. Ankara: Pegem Akademi.
- Öner, G. & Aydın, E. (2016, Haziran). Öğretmen adaylarının okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerinden ve bu derslerin paydaşlarından beklentileri. ERPA International Congresses of Education. Sarejevo, Bosna Hersek.
- Paker, T. (2008). Öğretmenlik uygulamasında öğretmen adaylarının uygulama öğretmeni ve uygulama öğretim elemanının yönlendirmesiyle ilgili karşılaştıkları sorunlar. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(23), 132-139.
- Sağ, R. (2008). The expectations of student teachers about cooperating teachers, supervisors, and practice schools. *Eurasian Journal of Educational Research*, 32, 117-132.
- Sands, M. & Özçelik, D. & A, Busbridge, J. & Dawson, D. (1997). *Okullarda uygulama çalışmaları ilköğretim*. YÖK/Dünya Bankası Milli Eğitimi Geliştirme Projesi Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi. Ankara: Yüksek Öğretim Kurulu Yayınları.
- Saratlı, E. (2007). *Okul Deneyimi- I dersi uygulamasında ilköğretim fen bilgisi öğretmen adaylarına sunulan danışmanlık (mentoring) hizmetinin yeterliliği(Siirt İli Örneği)*, (Yayımlanmamış Yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Tebliğler Dergisi (1998). Öğretmen adaylarının milli eğitim bakanlığına bağlı eğitim öğretim kurumlarında yapacakları öğretmenlik uygulamasına ilişkin yönerge.
- Üstüner, M. (2004). Geçmişten günümüze Türk eğitim sisteminde öğretmen yetiştirme ve günümüz sorunları. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(7), 63-82.
- Yeşilyurt, E. (2010). *Öğretmenlik uygulaması öğretim programının standart temelli ve ihtiyaca cevap verici modeller ışığında değerlendirilmesi* (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri (Güncelleştirilmiş Geliştirilmiş 6. baskı)*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

- Yiğit, N. & Alev, N. (2007). Okul deneyimi dersinde özel danışmanlık hizmetlerinin mesleki gelişime katkısının incelenmesi. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi (EFMED)*, 1(1), 85-101.
- Yüksek Öğretim Kurulu (2007). Öğretmen yetiştirme ve eğitim fakülteleri (1982-2007), http://www.yok.gov.tr/documents/10279/49665/yok_ogretmen_kitabi/, ErişimTarihi:19.10.2014
- Yüksek Öğretim Kurulu (1999). *Türkiye’de öğretmen eğitiminde standartlar ve akreditasyon*. Öğretmen Eğitimi Dizisi, Ankara
- Yüksek Öğretim Kurulu (1998). Aday öğretmen kılavuzu. [Online] Retrieved on 15-April 2008, at URL: http://www.yok.gov.tr/egitim/ogretmen/aday_ogretmen/adayogr.html.

Ek. 1 Öğretmen Adayı Mülakat Soruları

1. Öğretmenlik uygulaması dersinden genel beklentileriniz nelerdi?
2. Öğretmenlik uygulaması dersinin süresi yeterli midir? İki dönemde haftada bir gün olarak uygulanması hakkındaki görüşleriniz nelerdir?
3. Üniversitede öğrenimi sürecinde temel alan bilgisi dersleriyle okul matematiğinin ilişkisini nasıl değerlendirirsiniz?
4. Uygulama öğretmeninden beklentileriniz nelerdi? Beklentileriniz karşılandı mı?
5. Uygulama okulundaki idari yönetimden (Müdür, müdür yardımcısı) beklentileriniz nelerdi? Beklentileriniz ne ölçüde karşılandı?
6. Danışman öğretim üyesinden beklentileriniz nelerdi? Uygulama sürecinde nasıl bir katkı sağladı?
7. Matematik öğretmen adayları olarak kendinizden beklentileriniz nelerdi? Hedeflerinizi ne ölçüde gerçekleştirdiniz?
8. Uygulama sürecinde öğretmen adayları-uygulama öğretmeni ve danışman öğretim üyesi üçlüsünün işbirliği hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?
9. Hazırlamış olduğunuz öğretmenlik uygulaması raporlarının mesleki gelişiminize katkısı olduğunu düşünüyor musunuz? Neden?
10. MEBBİS üzerinden öğretmen adaylarının takip edilmesi ve değerlendirilmesi hakkında ne düşünüyorsunuz?
11. Matematik öğretmen adayları olarak kendinizi matematik öğretmeni olmaya hazır hissediyor musunuz? Öğretmenlik uygulaması dersinin öğretmenlik deneyimi kazanma açısından size sağladığı katkılar nelerdir?
12. Öğretmenlik uygulaması dersinde yaşadığınız sorunlar var mı? Varsa nelerdir? Bu sorunların aşılmasına yönelik önerileriniz nelerdir?
13. Bunların dışında eklemek istediğiniz konular var mı?

Ek. 2 Uygulama Öğretmeni Mülakat Soruları

1. Dersinize giren öğretmen adaylarından genel beklentileriniz nelerdi? Beklentiniz karşılandı mı?
2. Öğretmenlik uygulaması dersinin süresi yeterli midir? İki dönemde haftada bir gün olarak uygulanması hakkındaki görüşleriniz nelerdir?
3. Öğretmen adaylarının üniversite öğrenimi sürecindeki temel alan bilgisi dersleriyle okul matematiğini ilişkilendirmesini nasıl değerlendirirsiniz?
4. Öğretmen adayları kazanımları aktarmaya yönelik uygun öğretim yöntem ve teknikleri uyguladılar mı? Gözlemlerinizi paylaşabilir misiniz?
5. Öğretmen adayları ders anlatımlarında gerekli ve uygun materyaller kullandılar mı? Bu durumu nasıl değerlendirirsiniz?
6. Öğretmen adayları teknolojiden ne ölçüde faydalandılar? Bu hususta donanımlı olduklarını düşünüyor musunuz?
7. Öğretmen adaylarının sınıf ortamındaki kılık kıyafet, hal hareket ve duruşunu nasıl değerlendirirsiniz?
8. Öğretmen adaylarının öğrencilerle olan iletişimini nasıl değerlendirirsiniz?
9. Danışman Öğretim üyesinden beklentileriniz nelerdi? Sürece nasıl katkısı oldu?
10. Uygulama sürecinde öğretmen adayı-Uygulama öğretmeni ve danışman öğretim üyesi üçlüsünün işbirliği hakkındaki düşünceleriniz nelerdi?
11. Uygulama öğretmeni olarak kendinizden beklentileriniz nelerdi? Hedeflerinizi ne ölçüde gerçekleştirdiniz?
12. Öğretmen adaylarını Uygulama sonunda öğretmenliğe hazır olduklarını düşünüyor musunuz?
13. Öğretmen adaylarının hazırlamış oldukları öğretmenlik uygulaması raporlarının mesleki gelişimlerine katkı sağlayacağını düşünüyor musunuz? Neden?
14. MEBBİS üzerinden öğretmen adaylarının takip edilmesi ve değerlendirilmesi hakkında ne düşünüyorsunuz?
15. Öğretmenlik uygulaması sürecinde yaşadığınız sorunlar var mı? Varsa nelerdir? Bu sorunların aşılmasına yönelik önerileriniz nelerdir?
16. Sizin eklemek istediğiniz bir şeyler var mıdır?

Ek. 3 Danışman Öğretim Üyesi Mülakat Soruları

1. Uygulama dersinden genel beklentileriniz nelerdir?
2. Öğretmen adaylarından beklentileriniz nelerdi? Beklentiniz karşılandı mı?
3. Uygulama öğretmeninden beklentileriniz nelerdi? Beklentiniz karşılandı mı?
4. Danışman öğretim üyesi olarak kendinizden beklentileriniz nelerdi? Beklentilerinizi ne ölçüde gerçekleştirdiniz?
5. Uygulama sürecinde öğretmen adayı-uygulama öğretmeni ve danışman öğretim üyesi üçlüsünün işbirliği hakkındaki düşünceleriniz nelerdi?
6. Öğretmenlik uygulaması dersinin süresi yeterli midir? İki dönemde haftada bir gün olarak uygulanması hakkındaki görüşleriniz nelerdir?
7. Öğretmen adaylarının üniversite öğrenimi sürecindeki temel alan bilgisi dersleriyle okul matematiğini ilişkilendirmesini nasıl değerlendirirsiniz?
8. Öğretmen adayları kazanımları aktarmaya yönelik uygun öğretim yöntem ve teknikleri uyguladılar mı? Gözlemlerinizi paylaşabilir misiniz?
9. Öğretmen adayları ders anlatımlarında gerekli ve uygun materyaller kullandılar mı? Bu durumu nasıl değerlendirirsiniz?
10. Öğretmen adayları teknolojiden ne ölçüde faydalandılar? Bu hususta donanımlı olduklarını düşünüyor musunuz?
11. Öğretmen adaylarının öğrencilerle olan iletişimini nasıl değerlendirirsiniz?

12. Öğretmen adaylarının hazırlamış oldukları öğretmenlik uygulaması raporlarının mesleki gelişimlerine katkı sağlayacağını düşünüyor musunuz? Neden?
13. Öğretmen adaylarını uygulama sonunda öğretmenliğe hazır olduklarını düşünüyor musunuz?
14. MEBBİS üzerinden öğretmen adaylarının takip edilmesi ve değerlendirilmesi hakkında ne düşünüyorsunuz?
15. Size göre bir öğretmeni iyi bir öğretmen yapan en önemli üç özellik nedir açıklayabilir misiniz?
16. Öğretmenlik uygulaması dersinde yaşadığınız sorunlar var mı? Varsa nelerdir? Bu sorunların aşılmasına yönelik önerileriniz nelerdir?
17. Bunların dışında eklemek istediğiniz konular var mı?

Copyright © JCER

JCER's Publication Ethics and Publication Malpractice Statement are based, in large part, on the guidelines and standards developed by the Committee on Publication Ethics (COPE). This article is available under Creative Commons CC-BY 4.0 license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)